

SZÉKELYSÉG

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI VEGYESTARTALMU HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre 8 korona.
Félévre 4 korona.
Negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő

DR. GAAL ENDRE.

Megjelen minden szombaton.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Dr. Gaal Endre lakásán (Pototzky-ház, Csíkszereda), hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetési díjak stb. küldendők. Hirdetési díjak előre fizetendők.

A közérdek.

Előre látható volt, hogy a folyó hó 12-én tartott törvényhatósági közgyűlésnek az ösztöndíjak és segélypénzek megállapításán kívül egyik nevezetesebb kérdése lesz a tárgysorozat 15. b. rovata alatt foglalt uz- és veresvízi erdőségekre tett ajánlat.

Ez a kérdés igazán veres posztóvá nőtte ki magát s nevén kívül semmi más nem kell hozzá, hogy a józan ész és a becsületesség megludborosódjék tőle. És nem is ok nélkül, hiszen ha visszaidézzük az 1906-iki eseményeket s a most történekmel kapcsolatba hozzuk az akkori szörnyű gyanúsításokat, igazán el kell szomorodnunk az emberi állat képtelen dühén, hogy egészen más természetű és távol álló okok miatt, elég önfelédtek voltak némelyek panamázt és korrupciót keresni ott, hol a törvényhatóság érdekeinek megvédelmezéséről volt szó.

Avagy talán azok az urak, akik a Steinherz-féle komédiázást már megelégtették, most nyíltan felszóltak volna a további halasztás ellen, ha a gyanúsítás még csak árnyéklátban is érthető őket? engedte volna ezt az erkölcsi érzék? vagy engedte volna az óvatosság? hiszen Steinherz már letört ember, már nem kötheti semmi. Egyszerűen szembe dobhatná a szennyes üzemeltet, de nem teheli, mert van benne elég becsület érzék, hogy ok nélkül, alap-talán senkit meg ne hurcoljon.

De hagyjuk ezt, a beheggedt sebeket utatlanul ne szaggassuk fel, helyett mondjuk ki, hogy a törvényhatóság a kérdésben jól határozott úgy a hogy határozott, mert az újabb halogatás aztán igazán tápot nyújtott volna

a további gyanúsításoknak s annak, hogy a vármegye magánjavainak kezelését olyan portentumok kezdik befolyásolni, kik azzal érdek közösségben nincsenek. És kapcsolatosan az uz- és veresvízi erdőségek értékesítésére soroljuk fel azokat az okokat, amiknek egyrésze mégis talán megszivlelendő lesz, habár nem arra predesztinált embertől származnak is.

Ismeretes, hogy az uz- és veresvízi erdőség legnagyobb és legértékesebb része Románia és a kászoni községek szomszédságában van. A tulajdonos vármegyének igazán meg kell gondolnia, hogy ily viszonylatban az-e jobb, ha talán valamivel olcsóbban eladja, vagy pedig állandó kárveszély alatt tartja, hogy ma itt, holnap amott csapjon fel a gonosz szándék lángja. Tapasztalásból tudjuk, hogy nem mulik el csak egy év amely nagyobb összegű oltási költségek hordozására ne kényszerítse a vármegyét; és ezen fel sem lehet akadni, mert ama távoli helyen egyetlen erdőőr felügyelete, bármi figyelmes legyen is az, vajmi elégtelen a kellő védelem kifejtésére és elégtelen volna 4-5 személy alkalmazása is. Lehet tartani azt az erdőséget, hiszen még teljes fejlettségi korát nem érte el, de hogy e halogatás nem lesz-e káros s nem következnek-e be oly események, melyek aztán nagyon megboszulják a határozatlanságot, jó lesz megfontolni s az eshetőségeket megelőzni. Távol áll tőlünk érteken alóli elidegenítést javasolni, sőt az ellen már e helyen is tiltakozunk, de azt igen is mondjuk és ismételtlen ajánlani is fogjuk, hogy minden legkisebb halogatás nélkül az árverés azonnal kiirandó s szolid ajánlat mellett, szolid vállalkozónak el is

adandó. Az erdőség értékét már eléggé ismerjük, az nem fog, hanem a fejlődés arányában még emelkedhetik is. A vármegye tetszésétől fog függeni, hogy lekielcsináló ajánlatra ne reflektáljon, de ha teszem fel, 3 millió korona ígértetnék. Inkább ma, mint holnap. Az, hogy a mostani viszonyok nem kedvezők, az árverés kiírásának akadályául nem szolgálhat. Hát ha mégis lesz elfogadható ajánlat? hát ha az alkalmat ismét elszalasztja a vármegye? Egy örült ember magára licitáló ígértetét alapul nem vehetjük. Abból csak egy ember csinált szerencsétlen tőkét. De ismétljük a kérdésben minden körülmények között csak a törvényhatóság akarata dönt.

Egy másik ok, mi az árverés haladék nélküli kiírását szükségessé teszi az, hogy a közelebbi években a vármegye oly terheket vállalt magára, amelyek hordozására képtelen lesz ezen erdőség eladása nélkül, mert vagy a nagy veszteség alatt álló értékpapírjait kell elidegeníteni, vagy pedig egyeseknél kihelyezett pénzeit bevonni. Sem egyiket, sem másikat nem ajánlhatjuk, hiszen kell jöni még koalízálatlan időknél is a magyar államra, hitele nem fog függeni az érdekközösségben lévő Ausztria polyp üléseitől s akkor papírjaink rizikóját kikerültük. És nem ajánlhatjuk a kihelyezett pénzek bevonását sem, mert a vármegye lakosságának legalább harmadát tennők tönkre. Igaz, hogy ezek a pénzek édes mindnyájunké s használatához egyenlően jogosultak vagyunk, de ha nem juthatunk hozzá, abból még nem következik, hogy hitelre szorult testvéreinket megfojtsuk. Ezért kell nekünk az uz- és veresvízi erdőség ára, vagy ha ahhoz hozzá nem juthatunk kellő ajánlat hiányában, ezért

kell egy kisebb kiterjedésű erdőség, tesszük fel a Tölgyes község feletti Deák- és Szilváspatakok erdőtermékeinek sürgős eladását engedélyeztetni annyival inkább, hogy az erdőhivatal által az már egyszer ugys kijelölve volt.

Az uz- és veresvízi erdőségek értékesítésének módozataira volnának még némi észrevételeink, azokat azonban azon időre tartjuk fenn, midőn a nehézségek mozgásu igazgatótanács reá szánja magát a törvényhatóság határozatának végrehajtására.

Álomkór.

A nemzet fásult és közönyös. Nem törődik már semmivel. Egész kényelmesen lát vághatnak a hátán, amint hogy vágnak is. Némelyik magyarban olykor-olykor felocsudik még az alvó lelkiismeret s kiáltani akar. Azonban hamarosan abbahagyja ezt is, és elcsendesedik. Másik oldalára fordul és tovább alszik. Ennél okosabbat nem tud kiáltani.

Mindegy a küzdelem?! Mire való a küzdelemmel járó erő kifejtés?! Ugyis minden mindegy. Előre nem tudunk haladni, mert agyonköl, lábunkból, karunkból kivesszett az erő; megállani sem vagyunk képesek egy helyben, mert a rohanó korszellelem, minledöntött tönköt az ár, erőtlenségünk mell lett is hurcol magával. Mi természetesebb tehát, mint lefekszünk, homokba dugjuk fejünket s keleti lustasággal és önmegadással várjuk, mikor út végtére be az istennyila oda, ahol leginkább megérdemeljük.

A csallhatatlansággal kibeelt mindenható koalíció harmadik esztendejében sikerült odáig eljutnunk, hogy a nemzetbeli kivészt a jövőjébe, erejébe, politikai okosságába és képességeibe vetett hit. Ott vagyunk, hol már az a csekély önbizalom is

A „SZÉKELYSÉG” TÁRCÁJA.

Árva vagyok...

Árva vagyok, árva lettem, Elhagyott a szép kedvesem, Másnak esküdt hű szerelmet, Elfelejtett rég engemet.

Felejts is el csalfa leány, Ne is gondolj soha reám, Helyetted is gondolok én Rád, én szegény árva legény.

Átmenet a somlyói gimnáziumba.

1850-ben Szentmártonon nem volt iskola. A hatóság nem ért reá iskolát szervezni. Mással volt elfoglalva. Kedves Lajos, Simon Sándor, Návráczky Károly lettek a megyei véredek. Akiket ezek a jó székelly testvérek kiszemeltek, azok nem menekültek a szörnyű büntetés alól. Föderl százados és Herites alezredes voltak a hóhéroló bizottság főnökei. Akik az önvédelmi harcban résztvettek, ha közkatonák maradtak, legjobb esetben, ahány évesek voltak, annyi botbüntetést kaptak; ha pedig kalonászkodásra alkalmasoknak találtattak, 8–10 év előtti nem láttak magyar földet. Ki Krakóban, ki Lembergben, ki az olaszországi várnégyszögben leste a hajnal hasadását, amely azóta mind csak homályban van. Ha pedig nadrágos ember volt, megtanították, hogy mit beszéljen a csehországi várakról gyermekeinek és unokáinak.

1851-ben állítottatott vissza Szentmártonon a kicsi német iskola. Ez a revindikált havasok jövedelmére és a székelység megmés-

telyezésére szervezetett volt a 30-as években. Előbb a mérges Molnár Samu volt a tanító, azután András Ferenc s vele egy időben id. Szántó Dániel. A jámbor Ráduly Ferenc plébános kátét, meg bibliát tanított. Hej, de más világ volt, mint az 1848-ki! Akkor az öreg becsületes Péter deák csak bökködött a paszulykaróval, ezek azonban minden nap 1–2 tavalyi hajtás füzfa pálcát használtak fel a der, die, das beágyazására. A bugaféjű kőlyöknök egyszerre németül kellett tudnia, mintha azt csak úgy az anyja tejével szopta volna. A merészbek mentegéltek, de nem volt pardon, szigorú büntetés mellett még a számrfejes nagy »Zeichen« is nyakukba akasztották, míg a hajlandóbbak egy év alatt már folyvást olvastak: »das Andenken des Frommen bleibt in Ehren«, nemcsak, hanem a »Pflichten« szabályait, ha gömbölyű nyelven is, könyv nélkül mondogatták. Föderl minden negyedévben meglátogatott s jobb tanulók között német bibliát s néhány magyar nyelvű »Szellérleányt« osztott ki, s mindig örömben csillogott a szeme, ha látta, hogy a borzas székelly kőlyök még a némettel is megbirkózik. Hosszas vesződség után néhánnyan annyira vittük a német szót, hogy én azóta mindig feledek s még sem tudtam egészen lerázni magamról.

Szentmártonon két évig idomítottak. Ez alatt az idő alatt a »Kleine Erzählung« apró meséit, a »Kopfrechnung« mind a négy műveletét teljesen elsajátítottuk, e mellett pedig a diktálásban az ei-l az eu-val soha össze nem cseréltük, sőt a főnevek nagy betűiben még most sem tévedek. Szóval a füzlapálta nem éppen eredménytelen volt.

1853. augusztus utolsó napjai egyikén azt mondja apám: No, fráter, elég volt a német szó, meggyünk Somlyóra. Heh! nagyot nyegtem, de a kimondott

határozat ellen nem volt apelláta. Bándi Gábor csinált egy zöld koffert, abba anyám felpakolta a szükségeseket, legalól rejtettem a Részegné ludaiból foszlott 100 darab jó pennát, azok között egy evező toll sem volt. A fedelére belül posztószélt szegezünk, az alá behelyeztük a jó öreg Miklós örmény által ajándékozott fél koncz papiroost s így felkészülve szeptember 1-én a feledhetetlen szülői háztól elszakadtam. Leány testvéreim sirtak, magam pedig egész közönyösen vettem ezt az első kiszállást, hanem mikor megláttam a somlyói kettős tornyot, szívem mégis nagyot dobbant.

Somlyón az öreg Csikínál szállásoltak el. Ott voltak már Szekeres Péter, Kozma István, Eröss Ágoston, Vizi Albert, Keresztes Áron, Boga Bálint. Pár perc alatt már jóbarátok lettünk. Csikínál rajtunk kívül még beszállásolva volt hat horvát katona. Ezeket is megbarátkoztunk. Kenyérért adtak löport. Tíznegyven laktunk és háltunk egy kis szobában, ifju urak! s ezen nem lehetett segíteni, mert az egész falu csak ilyen szállásokból állott.

Apám rögtön elvitt beiratni, szentmártoni tudományommal felvettek az első osztályba s mikor vége lett a beiratásnak, a listán volt 163 lurkónak a neve. És ezt a temérdek sok gyermekket Szontagh József igazgató, Vákár János aligazgató és László István szent ferenczrendi szerzetes vették kezelésbe, mert a másik két tanár: Antalffy Károly és Bodó Sebestyén, a felsőbb osztályokkal voltak elfoglalva.

A mostani rajzterem szolgált tanhelyiségül. Elöl legalább nyolcz sor ócska pad, hátul ismét ócska padok. A falak mellett két oldalt hosszú lóczák és mindezek rakva nyüzsgő gyermekekkel. Aki benne nem volt, alig híheti.

Ilyen elhelyezés mellett a tanulás ment úgy ahogy s mi tagadás benne, azt bizony nagyban elősegítette a Kíssomlyó múlt évi nyírfahajtása is. 9 órától 11-ig nem halhattott az ember egyebet, gyermek ordításnál, s voltak olyan jelenetek, hogy még a pogányok is megcsik a szive, hanem hát a tanrendszerezés volt az költe s a jószívű öreg Bodó s a humánus Antalffy sem tudtak azon változtatni.

Ez a barbarizmus még 5–6 év múltán sem volt teljesen kiküszöbölhető csak 1860 körül szűnt meg véglegesen.

Bizony így volt ez; még nehánnyan élünk, akik tanubizonyoságot tehetünk. ...

Communatum est.

— Elbeszélés.

III.

Gusztávnak igaza volt: Mártha is csak nő volt, ki fölött a szív uralkodik.

S az ő kis szívébe e jelenet kiirhatatlanul volt bele vésvé.

Bár eleinte maga sem tudta, hogy az, amit érez, nem szánalom, nem részvét, hanem szerelem; hogy a könnyek, mik magános pillanataiban megvedesítik sűrű, fekete pillát, nem a résztvevő ember szeretet-könnyei, hanem a szenvedő szerelem szülte keserű és mégis édes könnyei.

Gusztáv, amint először meglátta, rögtön felkeltette kíváncsiságát és érdeklődését. S midőn apjától kérdezősködött, hogy ki az és hogy került a szomorú helyre, az csak egy szóval felelt rá: »Tolvaj«.

És a kis Márhának akkor sem ment lejjébe, hogy miként lehet valaki olyan szép göndör szőke fürtökkel és olyan áttatlan kék szemekkel tolvaj. Bizonyosan tévedés lesz a dologban gondolá magában.

hiányzik, ami a megélhetésnek első és primitív feltétele. A hol az emberek csak elégedetlenkednek, duzzognak, halkak (nehogy meghallja valaki), káromkodnak, de a közélet terén tenni sem tesznek. Jaj annak, aki keserű tapasztalatainak és érzéseinek nyílt kifejezést is merészel adni, mert ez a politikai, s tudja Isten, mi mindenféle rangú és rendű üldözések végtelen sorozatának van kitéve s talán még adóját is elégedetlensége arányában szabják meg.

A »sic volo, sic jubeo« elve a legvadabb abszolutizmus idején sem ölt oly féktelen orgiákat, mint ma. Ma minden jó, amit a kormány és a háttérben hatalmon levő párt mivel. A rossz nagyon jó, az embert és társadalmat irtó intézkedések kiválók. Csúpan patentírozott hazafiak léteznek, a kikre a koalíció tüzes bélyege messze látványosan reá van ütve. A kerítésen kívül levők pedig bolygó zsidó módjára mindenből kiközösítettek és mint közönséges hazaárulók, (bár szegényeknek maholnap nem lesz mit árulniuk) az elátkozottak szenvedéseit kell túrnie.

Azok az alakok, kik régente legfeljebb gyengességűkről voltak közismertek és csupán ahhoz az egyetlen dologhoz értettek, miként kell legalkalmasabb időben a körpnyegot visszajáról fordítani, kényelmesen elhelyezkedtek a kerítésen belül, hol még enni és jóllakni is lehetséges, bár ujabban sok lénen az eskimó, a folyton kevesbedő fókának még csontjai is lefoglaltattak. Az államgépzet pedig, mint egy kivásvott kerekű óra tovább is ketyeg és mozog ugyan, de nem az ók erejük és tudásuk következtében, hanem azért, mert az ugynevezett tehetetlen erő miatt még nem tudott megállani.

És aztán minő törvények?! Minő kormányrendeletek. Az új rendszer idejéből nincs egyetlen egy sem, melyik valamelyik társadalmi osztály elevenébe ne vágott volna. Mintha kizárólag azt tűzte volna ki célul a mai politikai irányzat, hogy az államon belül mindent erőtlenné, gyávává és koldussá kell tenni. Az osztályok egymás ellen uszítandók, hogy fogják fel egymást. A hilező kezéből ki kell venni azt a kevés tőkét is, ami van. Az adóstól pedig elvonandó a mai Magyarországon az egyetlen megélhetési forrás és alap: a hitel is. S természetesen mindezek tetejébe az adót fel kell srófolni a tehetlenségig, mert kell az eddig nem létezőt s ujabban beállított új közönségi kiadásokra.

A rövidlátás, a közéleti, közigazdasági, társadalmi stb. viszonyok alapos ismeretének hiánya pedig megteremtette a socializmussal kevert reakciós politikát, melyből

egész természetesen csak bolond gombát teremhetnek. A birtok megkötöttségét azzal akarják elérni, hogy az azon már meglévő tulterheltséget még újabb terhekkel tétőzik a végrehajtási novella következtében; a birtokrendezést pedig úgy, hogy a rendezés lehetőségét eleve kizárják — fenntartván és nebantsd virágnak nyilvánítván a mai megélhetési viszonyokat egyáltalán ki nem elégitő ősi gazdasági miveltési rendszereket. Hoznak törvényt, melynek intézkedéseit ugyanazon törvény végrehajtását célzó miniszteri rendelet hatályon kívül helyezi; kibocsátanak rendeleteket, melyet másnap visszavonnak, mert közben felvilágosított nyertek, hogy az ország sorsa jobban halad rendelet nélkül, mint megrendszabályozással.

Ily körülmények között egészen jókor jött az az álmokör, mely a nemzetet tehetetlen lethargiába merítette. Jobb nem látni, nem hallani — csak aludni. Majd mikor a nemzet fenntartó elemet sikerült végkép kipusztítani, mikor a részint elvadított, részint a sok paktálás folytán vakmerővé tett nemzetiség, az országon osztozkodni fognak, talán a koalíció is megosztokodnak.

Az a hátulmaradt maradt magyar, ki ekkor beteszi a többi után az ajtót — végezteit belátja majd, hogy néhai Szent István király államalkotó és államszervező erejét a koalíció nem örökölte.

Addig azonban csak higyjünk ebben — és aludjunk!

A török alkotmány.

Évek óta egyebet sem hallottunk, mint azt, hogy az évszázadokkal ezelőtt hatalmas, világverő török birodalom az anyagi és erkölcsi romlás lejtőn haladva végelpusztulásnak néz elébe.

Ebben a kellemes hangulatban ringatta magát Nyugat-Európa előrelátó (?) diplomata-kara már évek óta, sőt nem egyszer már hirt is hallottunk mindama tervekről, amelyek szerint Törökországot Lengyelország mintájára az érdekelt nagyhatalmak maguk között fel fogják osztani.

Azonban ez nem így történt. Törökország bámulatos életjelt adott magáról és rácafoltt arra, hogy mint állam a földszíneről eltűnni akarna.

A modern államok között kivánt helyett foglalni és a török szultán, aki eddig népének korlátlan uralkodója volt, egyszerre csak váratlanul alkotmányt adott népének.

Alkotmány! Ez a jelszó most az egész Törökországban.

Éppen úgy mint 1848-ban nálunk. Annyi különbség van csak, hogy amíg a török őrési vér- és pénzáldozatok árán jutottunk hozzá, addig Törökország egész simán, egyszerűen, az ifjú törökök fegyverkezése és mozgolódása után, de minden vérontás nélkül.

Nincs semmi okunk kételkedni a török szultán komoly szándékában, mert a mostani állapotot nem lehet az 1875-ikihez hasonlítani.

Az akkor kihirdetett alkotmány csak maszlag volt és a vezetők csak port akartak a nép szemébe hinteni, hogy a további lázangásoknak eleje vétecsék, most azonban Stambulban lázasan folyik a munka aziránt, hogy az új alkotmánynak minden szerve, intézménye és hivatala egy modern alkotmány minden követelményeinek megfelelő legyen.

A török lapok hivatalos közleményei szerint az új kormány politikája nagy városokban, a külfölddel szemben a statusquo fenntartása, belügyekben pedig az általános és minél több reform megvalósítása lesz.

Ez a program így kimondva nagyon szépen hangzik.

Azonban az, hogy képes lesz-e az új kormány a külfölddel fenntartani a statusquot és hogy a nagyhatalmak milyen magatartást fognak tanúsítani az új Törökországgal szemben oly kérdés, amelyről még most beszélni időelőtti volna.

Csak egyebet ne említsünk, ott van Bosznia, amelyen a souverénitást papíron Törökország bírja, valósággal azonban az osztrák-magyar monarchia.

Vajjon Bosznia nem fog-e alkotmányt követelni? és ha igen milyent, mert közjogi helyzete mindenesetre olyan, hogy alkotmányjogilag Törökország semminemű befolyást ott nem érvényesíthet.

Nem kevés gondot okoz tehát az új török kabinetnek az állami átalakítás megoldása.

A török kormány tagjai mind új emberek.

A régi absolut uralom hívei és támogatói minden hivatali állásukat, befolyásukat elveszítettek, szolgálatukból elbocsátattak és nagyon sokan száműzetettek és nagyon sokan az országból elmenekültek.

Az új emberek pedig Nyugat-Európa államainak mintájára szervezik az ország belügyeit.

Németország, Franciaország és Anglia állami és társadalmi intézményei nemsokára megvalósítattnak és a török hadseregben az általános védkötelezettség mintájára nagyszabású reformok fogják hirdetni, hogy egy modern állammal több van Európában.

Törökországban az állam vallás az izlam marad, de e mellett a többi vallásfelekezettek is a szabad vallás gyakorlatát élvezhetik.

Szabad lesz a sajtó.

Az eddigi átkozott cenzura, amely megkésztített minden szabad mozgást a szellemi s különösen a hírlapirodalom terén, eltűnik a feledés homályába és felszabadul a gondolat, a véleménynyilvánítás, a szólásszabadság, amelyet izlam hívei eddig nélkülöztek.

Ez az átalakulás azonban nem fog oly gyorsan haladni, amint azt papíron megírni lehet.

A változott viszonyok új állapotokat teremtven, az akadályok előre nem látható tömege állhat elő, mert az eddigi korrumpált belügyi viszonyokat csakugy máról-hónapra elsöpörni nem lehet, hanem alapos és gyökeres tisztítás kell ahhoz.

Nekünk mindenesetre közigazdasági szempontból fontos érdekünk, hogy Törökországban rendezett viszonyok uralkodjanak.

Keleti politikánk szálai Törökországba is beülnak és ha nyerstermnyeinknek piacot akarunk szerezni arra alkalmasabb teret, mint Törökország piaci aligha találunk az egész Balkánon.

Örömmel üdvözöljük tehát az új török alkotmányt. És örömmel kell üdvözölni minden alkotmányos nemzetnek, mert a múltból tudhatják, hogy a szabadság és egyenlőség eszméi a népek életében csodákat műveltek.

Éljen Törökország!

Egy törökországi magyar honos.

Cozsokárius Sándor.

Gyergyóholló községben folyó hó 10-én lakodalom volt. Cozsokárius István községi bíró fia, Cozsokárius Sándor, a balázstvályi kath. theológian végzett gör. kath. lelkész esküdtött örök hűséget Dobraán János oda-való gör. kath. lelkész leányának. Az esküvőn jelen volt a község intelligenciája.

Erről aztán Gusztáv szavai tökéletesen meggyőzték. A martir állott előtte, kit a tulságos szülő majomszeret ténitett le az igaz ösvényről s a szerető, ki élte sötét éjjelében egy világító, éltető szikráért esedezik: szerelemért.

Arra nem gondolt, hogy a tenger is kék színű s alatta mégis mennyi undok szörny tanyáz, s hogy a napsugár is szép arany színű s néha mégis meg lehet fagyni mellette.

Azt hitte, hogy a szem a lélek tükré s ő, ha e szenvedő kék szemekbe nézett, mögöttük egy ártatlan, tiszta szerető lelket talált.

Ha eszére hallgat, soha többé nem látta volna őt; de szívére hallgatott s minden nap találkozott vele.

És minden találkozás után jobban szerette s mindig jobban és jobban vélte ismerni martirját, szerelmesét.

Gusztáv látta ezt jól és kipróbált ügyességével mindig szorosabbra és szorosabbra fonta áldozata körül a hálót, hogy aztán mint a pók a szabadulni nem tudó, védtelen legyet, egyszerre zuhassa össze és tessehe tönkre.

És az öreg Jakab, a börtönőr, mit sem sejtett leánya viszonyáról. Szerette, tisztelte, becsülte leányát és eszébe sem jutott legcsekélyebb rosszat is föltételezni leányáról.

Arra meg pláne álmában sem gondolhatott, hogy leánya egy rabbal viszonyt kössön, s míg ő csendesen alszik, addig az leje alól kilopja a kulcsokat és a folyosó előtt vigyázó őrt hátamegett lopódzik tolvaj kedvéhez.

Feltűnt ugyan neki néha leánya halványasága, de tökéletesen meg volt nyugtatva, ha Mártha azt felelte neki: »A fejem fájt«.

Egy reggel azzal lepte meg az öreg leányát:

— Mártha, megkérte tőlem valaki a kezdet.

Mártha alig hallható, remegő hangon kérdé:

— Ki?

— Egy derék, becsületes mesterember, a szomszédunk...

— És te mit feleltél neki? — rebege Mártha —, miközben kezeivel görcsösen kapaszkodott az asztal szélébe.

— Azt, hogy odaadlak neki! — felelé rá mosolyogva az öreg.

És Mártha ez éjjel reggelig volt Gusztáv czellájában.

IV.

Karácsony estéje volt. Azon este, melyen az egész emberiség a szeretet, a béke ünnepeit üli. Márthának ez volt életében legborzasztóbb estéje: eljegyzése ünnepeit ülték.

Künn esett a hó, zúgott a hideg téli szél, bent a vígan pislogó olajlámpa csupa boldog emberre veti sugarait.

Az öreg Jakab boldog volt, hogy jól férjhez adhatta leányát s a vőlegény is boldog volt, mert az egész estén olyan vígan, jókedvűnek látta menyasszonyát.

Igaz, Mártha vígnak látszott; de élesen figyelő szem legott észrevehette a vígság mögött rejlő nyugtalanságot. Tekintete fénytelt, de a fény rögtön kialudt szemében, amint vőlegényére tekintett.

Folytonosan izgott-mozgott. Nem volt képes néhány pillanatra sem egy helyben maradni. Pedig vőlegénye gyakran hirta esdő szóval, kéri tekintettel, de ő mindig talált módot e meghívást szép szerével elkerülni.

Az öreg Jakab hajlandó volt ezt leánya boldogságának és szüzi szemérmének felírni.

— Hej, csak most látná megboldogult anyja — dörmögte magában —, milyen bol-

dog, milyen elégedett! Alig találja helyét! No jó asszony, nyugodt lehetsz odaát a tulvilágon, egyetlen gyermeked boldogságáról jól, nagyon jól van gondoskodva.

És a hideg szél mintegy feleletül meg- rázta hatalmasan a kis szoba üvegábláit s besüvítt a kéményen.

Az öreg megrázta fejét s miközben el- aludt pipáját igyekezett meggyújtani, dörmögé:

— Milyen csunya karácsonyunk van!

És a vőlegény elábrándozva tette utána:

— S nekem mégis mily szép!

Késő éjjel volt. Gusztáv a gyengen pislogó mécs halvány világánál izgatottan járt fel s alá czellájában. Időnként meg-megállt és hallgatódzótt. Nem hallatszott semmi nesz, csak az északi szél tompa zúgása s a kopasz fagak halk zörgése.

— Épen nekünk való idő — mormogá. Aztán sétált tovább, fejét mélyen lecsüggesztve s kezeivel időnként türelmetlen mozdulatot téve.

Egyszerre az ajtó zárja körül lassu, alig hallható nesz keletkezett. Gusztáv szemei fölillantak s szilaj örömben nagyon kellett magára vigyázni, hogy el ne kiáltja magát. A nehéz vasajtó ezalatt csendesen, csikorgás nélkül nyílt ki.

A küszöbön Mártha állt holt-halaványan és utra készen. Színtelen, remegő ajkai gépiesen mondták:

— Mehetünk!

Gusztáv egy pillanatra habozott. Az öröm csaknem megzavarta eszt. Szemei elhomályosodtak s tagjai egy pillanatra megtagadták a szolgálatot.

Mártha lassan, de határozottan ismétlé:

— Mehetünk.

Gusztáv magához térve, egy ugrással az ajtónál termett. Aztán hirtelen Mártha felé fordulva, kérdé:

— Hozod az ékszereket is?

— Igen — felelé Mártha.

Az ifju megcsókolta a leány kezét.

— Szeress! — volt a rövid felelet.

Aztán megindultak a hosszu, homályos folyosón keresztül, halkan, csendesen. A mécs lobogó lángja hosszu, kísérteties árnyékokat rajzolt a falra s földre.

Az őrt hátamegett haladtak el, ki fejét kabátja felgyürt galléréjába rejtve s fegyverének neki támaszkodva, aludta az igazak álmát.

Hiszen karácsony estéje volt.

Az öreg Jakab éjjel leánya boldogságáról álmodozott. Reggel, mikor fölébredt, el akarta e rózsás álmokat mesélni kedves Mártájának, — azt gondolta, örömet fog okozni vele.

Fölkelt, de Mártát nem találta ágyában. A konyhában sem volt s a cseléd, akitől szintén kérdezősködött, az sem találta.

E pillanatban lépett szobájába az ő.

— Jelenem alásan, börtönmester ur — mondá — a 9-ik számú czella ajtajában ma reggel megtaláltuk a kulcsot s a czella üres volt.

Az öreg rettentő dühvel rohant a czellához.

— Igaz! — mondá aztán csüggedten, miután a czellát üresnek találta.

Aztán szemei hirtelen vérbe borultak, ajka megkékkült, tagjai remegni kezdtek s szívzaggató fájdalom hagon kiáltott fel: — S leányom?

És aztán egy szó, egy hang nélkül vágódott hanyatt a kemény kőpadlóra...

Vége követkeik.

Ezenkívül két császári és királyi tényleges tiszt, akik román viseletben, derekukon gyűszővel, járták a nevezett ünnepségen a román nemzet tanczokat. A zenét gyergyótölgyesi zenekar szolgáltatta. Cozsokári Sándor, a völegény, a cigányoknak megtöltötte, hogy az ünnepélyen magyar nótát muzsikáljanak; sőt hogy ezen tilalma ne hogy áthágassák, azt is kijelentette, hogyha csak egy magyar nótát is muzsikálni mernek, 10 koronát lépön a nekik kikötött bérösszegből. Tudjuk, hogy a szegény cigánynak élni kell, azt kell muzsikálnia, amit parancsolnak. S így kivilágos virradtig tartott a muri — Magyarországon román nóta mellett.

Az eset egyszerű és világos. Alig kell kommentár hozzá.

Magyarország igen sok részén, különösen Erdélyben, olyan vármegyékben, ahol a lakosság 80—90 százaléka román anyanyelvű, intéznek ezek az urak támadást a magyar állameszme ellen, azt már tudjuk; hogy igyekeznek bemocskolni és neveltségessé tenni a nemzeti jellegű és vonatkozó szokásainkat, hagyományainkat; azt is tudjuk, hogy könyveikben Erdélyt a román birodalomhoz tartozónak mondják; magam is olvastam, hogy a politikában vezérek olyan elveket hangoztatnak, amelyek a magyar állam egysége ellen irányulnak, szintén tudott dolog; de azt, hogy Cskvármegyében, ahol a vármegyét 96 százalékban honszerző székely lakosság lakja, merjen egy román származású ember nyílt szóval magyar emberek jelenlétében ilyen arculóztatni adni nemzeti jellegűnek, — ezt nem tudtam, a magyar hazaszeretethez ilyen megnyilvánulásról fogalmam sem volt.

Cozsokári Sándor Magyarországon született, a magyar haza földjén és kényerén nőtt fel, iskoláit Magyarországon végezte, a magyar állam jóvoltából; neki és annak a családnak, amelyhez tartozik, a kényerét ma is a magyar föld adja. Cozsokári Sándornak ezért, ha szívből nem is, de hálából szeretnie kellene azt, ami magyar; vagy ha nem szereti, ha szívében dühöng a román haza iránti szeretete, akkor menjen haza Romániába s fajszeretettel izzó munkásságát ajánlja fel nemzetének, de Magyarországon, ahová a magyar haza szeretetének kötelessége fűzi, ne legyen a hazának hűtelen fia.

Cozsokári Sándor hálából gyűlöli a magyart, még hallani sem szereti azt, ami magyar jellegű. Nem állhatja a magyar nótát. Hát van-e szebb a magyar nótánál? Idegen emberek, művelő államok szülöttei csodálatos szeretettel csúngenek a magyar nótán, a külföld legnagyobb városaiban magyar cigányok vannak időnkint szerződve; mert a zene internacionális s a zene, akár mely nemzet fia legyen is annak szerzője, nem nemzeti jellege szerint bírálandó el, hanem művészi értéke szerint. Cozsokári Sándor tehát még azt sem szereti ami szép — ha magyar. S nemcsak hogy nem szereti, hanem tüntet ellene — mert magyar.

Sok tanulságot vonhatnánk le ebből az esetből. A gondolatoknak sok ezer formája ragadja meg egyszerre a képzeletet, ha ennek a kis történetnek a rugóba belemélyedünk. Azokat leírni nincs is hely. De egyet nem hallgathatunk el. S ez a hazafiatlanságnak az a foka, amelyet Cozsokári Sándor a kebelében hord s az a bátorság, amelyvel támadását intézi, magyar emberek, magyar hatóságok tagjainak személyes jelenlétében. Ha itt Cskvármegyében, ahol egy cseppnyire a tenger vizében, ilyen hangon beszélnek velünk, mik történhetnek titokban a többi erdélyi megyékben?

Mi feladjuk a penitenciát Cozsokári urnak. Tanulja meg azt, hogy magyar állampolgár, mint ilyen, a magyar hazát szeretni kötelessége; tudja meg, hogy az a magyar állampolgár, aki hazáját az utolsó csepp végéig nem szereti — az hitvány ember, az hazaáruló. Tanulja meg, — ha az iskolában erre sem tanították meg —, hogy a legnagyobb és legutóbb bűn a hálátlanság. S ha jóvá akarja tenni eddigi bűneit, járjon imádkozni azokra a kegyhelyekre, ahová magyar vér folyt s én meg vagyok győződve, hogy a magyarok Istene megvilágítja sötétségben és téves utakon kóválygó gondolatait s megtérve és megjavulva, jó és kötelességtudó fia lesz a magyar hazának.

(9)

HIREK.

Cskvármé, 1908. augusztus 22.

— **Drágul a borvíz.** Mint megbízható forrásból értesülünk az összes erdélyi borvitzulajdonosok és bérlok kartellre lépnek, hogy a borvíz árát felemeljék, s mint hírlök, meg is állapodtak abban, hogy már a forrásnál az eddigi árak kétszereséért szolgáltatják ki üvegenként. Mi a magunk s általában a fogyasztó közönség részéről helytelenítjük eljárásukat, amely semmi körülmények között nem mutat egészséges konkurenciára, s a

fogyasztó közönséget kizakarva elrettentik a savanyúvíz élvezetétől, mert semmivel sincs indokolva a stajgerolás, hol oly nagy a forgalom, s oly nagy forgalom mellett alacsony árakkal is elérik a tisztességes polgári hasznot. Már eleve biztosíthatjuk a kartellező urakat, hogy a reakció sem fog elmaradni. Gyergyószentmiklóson szikvizgyár felállításával feleltek, s mint hírlök itt Cskvárméban sem fog vízhang nélkül elmúlni. Ugyanis Herczka Gyula már megtette az előkészületeket, hogy a melyik pillanatban megjön az első üveg dupla áru borvíz, azonnal jön a nem kevésbé üdítő hatású és nem kevésbé élvezhető szódavíz. Aztán végelemzésben nem okvetlenül szükséges az ok borvizüket innunk. Minden közönségnek kivétel nélkül van savanyúvíz forrása, amelyek nem kevésbé jó és frissítő italt szolgáltatnak. Városunkat a somlyói lobogó egyinagában ellátja kitűnő borvizzel.

— **Új polgári rend.** A király 60 éves császári uralkodásának emlékére új rendet alapított, mellyel közszolgálatban álló állami tisztviselők tüntetnek ki.

— **Önálló nemzeti bank.** A czeplédi polgárok az önálló magyar nemzeti bankra 100000 koronáig részvényt jegyeztek.

— **Székelyudvarhelyi választás.** Dr. Kovácsy Albertnek kir. közjegyzővé történt kinevezése folytán megüresedett Székelyudvarhely városi orsz. képviselői mandátum elnyerésére, már a szükséges lépések megtételtek. A jelölő gyűlésen Solymosy Endre tanár nyerte meg a bizalmat, akit jelöltek is függetlenségi és negyvennyolcas programmal.

— **Vihar az egész vonalon.** Vihart jelentenek az újságok az ország minden részéből. Nálunk vasárnap este rövid idő alatt vészterhes felhők borították el a láthatárt. Csakhamar megeredt a hatalmas zápor, s helyenkint diónagyságu jég fedte rövid pár percnyi idő alatt a földet. Különösen Tusnádon és a környékén volt nagyarányú jég, úgy hogy másnap reggel is vastagon fehérelt attól a föld. Szerencsére a gazdasági munkával már annyira előhaladtak, hogy nagyobb károsodás nem történt. Nagyszében jön a hír, hogy a városon és vidékén pusztított oly vihar, milyenre az emberek nem emlékeznek. Ókólnyi nagyságu jégek hullottak mintegy negyedóránig, úgy, hogy ez a jég az uton egy emberi lovával együtt agyonvert. Azonkívül a vihar rozoga épületeket döntött fel, gazdasági épületekről házakról födeleket szaggatott le. A megáradt hegyi patakok több embert magukkal ragadtak, úgy hogy csak később a holttesteket tudták az Ólt folyóból kivenni. A különféle állatokat pedig megsemm lehet számlálni, a melyeket a víz magával sodort.

— **A csikszeredai városi sétatér alapjára az idej csikmezei egyetemi estély 147 korona 82 fillért jövedelmezett, mely összeget a rendezőség már illetékes helyére is juttatott.**

— **Beszámoló.** Sümegi Vilmos, a gyergyószentmiklósi választókerület képviselője folyó hó 16-án tartotta beszámolóját a gyergyótölgyesi járásban. Borszékéről délelőtt 9 órakor indult el a menet. A képviselőt mintegy 5 kocsival elkísérték a Borszék-i fűrdővendégek közül is igen sokan. Hollóban Horváth Ferenc hollói választó polgár üdvözölte a képviselőt, s a megjelent választókkal együtt csatlakozva a menethez Gyergyótölgyesre mentek, ahol a beszámoló tartani kellett. Tölgyesen Dobribán Péter községi bíró vezetése alatt mintegy 1000 választó polgár jött a községhez a képviselő fogadására, ahol rövid fogadtatás után az egész közönség a községhez előtti térre ment a beszámoló meghallgatására. Róth Albert függetlenségi pártjának győztes rész felkerése után Sümegi Vilmos elmondotta beszámolóját. Beszédének különös súlyát a gazdasági függetlenségre fektette. Az önálló vámtérület és magyar bank kérdés azok, amelyeknek megvalósításáért a leghatározottabban sorompóba lépnek, annyira, hogy abban az esetben, ha a kormány valamelyes ez ideig azonban nem létező oknál fogva megvalósítani nem tudná ezen programponjtait úgy ő, mint igen sokan kívánnak a koalícióból, s ellenzékbe mennek. Sümegi beszédében türelmre intette választópolgárait. Kormányunk koalíciós és nem negyvennyolcas — mondta ő — s mint ilyen kénytelen volt olyan alkotásokba is bele menni, amelyek nem tartoznak a 48-sok programjához, de az az átmeneti idő csak arra való, hogy éket üssenek a 67-sek erős falába, amely ez által megbomolva, önmagától fog szét esni. Arra való, hogy előkészítse egy erős 48-s kormányt az utját. Sümegi Vilmos sokat foglalkozott vármegyénk ügyeivel is. Elmondotta, hogy sikerült igen sokat beváltani azon ígéreteiből a melyeket annak idején tett, s ma is lépten nyomon fáradozik a vármegyére s a kerület érdekeinek megvalósításán. A beszámoló után Róth Albert megköszönte a képviselőnek a kerület érdekében végzett munkássá-

gát s ezután a megjelenő közönség a Dobribán-féle vendéglőbe ment díszebédre. A díszebéden megjelent a vidék egész intelligenciája, s maga a hatóság is. Köszöntőt mondtak Ferency István Sümegi Vilmosra, kiemelve különösen a képviselőnek a kerület érdekében tett munkásságát. Köllő János a Borszékéről kíséretül érkezett vendégeket köszöntötte, akinek Bózy János felett. Balogh Lajos tölgyesi róm. katolikus lelkész gróf Apponyi Albertet és Justh Gyulát éllette s őket táviratilag üdvözölni kérte. Dr. Herczey Iván kézdívasárhelyi ügyvéd gróf Batyhány Tivadar és Holló Lajosra emelte pohárát, mint olyanokra, akik a magyar állam gazdasági függetlenségén teljes erejükkel dolgoznak. Dr. Sándor Gyula vármegyénk 48-as főispánjára Kállay Úbura üritette poharát, akit ez alkalomból táviratilag üdvözöltek. A díszebédnek a délutáni órákban volt vége, úgy, hogy Sümegi Vilmos kísérelővel meg estére Borszék fűrdőre visszautazott. Borszék közönségben folyó hó 2-ára van tervezve a beszámoló, a mikorra az egész kerület közsegeiből igen sokan ígérték megjelenésüket.

— **Új törvények.** A hivatalos lap 1908. évi augusztus 7-én megjelent száma több, újonnan szentesített törvényeket közöl. Az új büntetőtörvényen kívül, mellyel külön foglalkozunk, elsősorban említendő a közegészségügy rendezéséről szóló 1876. évi XIV. törvények módosításáról szóló törvény. E törvény különös intézkedéseivel kiemelkednek a sokat vajudott, s már oly égetően szükségessé vált városi és községi (kör-) orvosok javadalmazásának rendezése. Terjedelmessége nem engedi, hogy most e helyen terjeszkedjünk ki az egyes specialis intézkedésekre bővebben legközelebbi számunkban fogjuk ismertetni. Annilyt azonban előre bocsátunk, hogy az orvosok fizetése törzsfizetésre és pótlékra oszlik. A törzsfizetést az államkincstár viseli. A személyi és helyi pótlék különféleképpen oszlik meg. A másik törvény közjogi vonatkozású és inkább azt érdekli, aki a politikai életet figyelemmel szereti kísérni. Szól pedig e törvény az országgyűlési képviselőválasztások feletti bíráskodásról szóló 1899. évi XV. t.-c. hatályának a meghosszabításáról. Meghosszabítja a törvény a kir. Curia bíráskodási jogát hatálybaléptétől számított tízenkét évi tartamára, úgy azonban, hogy a hol az 1899. évi XV. t.-c. hatálybaléptétől számított nyolc évi időtartamhoz fűződő rendelkezést tartalmazó, időtartam helyett a jelen törvény hatálybaléptétől számított tízenkét évi időtartamot kell érteni. Etlebe lépik pedig e törvény 1908. évi szeptember hó 10-én. Egy harmadik törvények is van még a birtokrendezésről. Azonban ne tessék nagyon megijedni, mert kivételesen az az egy birtokrendezési törvény hatálya Erdélyre nem terjed ki.

— **Halálozás.** Dr. Balló István kir. tanfelügyelőt súlyos csapás érte. Elvesztette a családi tűzhöz központját, szeretett feleségét, árthatan kis fiának édes anyját. Hosszas szenvedéseitől augusztus 15-én, Nagyboldogasszony napján váltotta meg az alig 32 éves fiatal asszonyt a halál. Temetése augusztus 18-án délután 3 órakor volt a csiksomlyói Szent-Péter templom kerítésében. Haláláról hozzátartozói az alábbi gyászjelentést bocsátották ki: „Alulírottak a maguk, valamint a közeli és távoli rokonok nevében a mélyeségs fájdalomtól megtört szívvvel jelentik, hogy a jó unoka, szerető gyermek, hű feleség, édes és legjobb testvér dr. Balló Istváné szül. Balogh Berta életének 32-ik, boldog házasságának 10-ik évében, folyó évi augusztus hó 15-én, a legnagyobb békétüllel viselt hosszú szenvedés után, a haldoklók szentségének ájtatos felvételével az Urban csendesben elnyugodott. Hált porait folyó év augusztus hó 18-án délután 3 órakor temetjük a csiksomlyói Szentpéter-templom kerítésébe; halhatatlan lelkéért pedig folyó évi augusztus hó 19-én délelőtt 10 órakor lesz az engesztelő szentmise-áldozat. Nyugodjék békeségben. Az örök világosság fényeskedjék neki. Csiksomlyón, 1908. augusztus 16. Özv. Petres Antalné nagyanya. Dr. Balló István férje és Pistuka fia. Balogh Ferenc és felesége sz. Petres Julianna szülői. Merza Jánosné sz. Balog Frida, Balogh Imre testvérei. Merza János, Balogh Imréné sógora, illetve sógor-nője és gyermekeik. — Nyugodjék a drága halott csendesben. Bánatos családja találjon vigasztalást a hatalmas Isten akaratában való megnyugulásban.

— **Három millió adomány.** Széchenyi László gróf fiatal felesége Wanderbilt Gladys három millió adományozott az Erzsébet szanatorium egyesületnek.

— **Nyári táncmulatság.** A gyergyóremetei ifjuság, folyó hó 23-án (vasárnap) a Gyergyószentmiklóson felállítandó, „Kosuth-szobor” javára a közsegebe nagyteremben nyári táncmulatságot rendez. Kezdeté este 7 órakor. Belépődíj: Személyjegy 2 korona, családjegy 5 korona.

— **Esküvő.** Jakab Gyula székelyudvarhelyi kereskedő augusztus 23-án vezeli oltárhoz Keresztes Annuskát Ditróban.

— **Az álmodó vasutas.** Tordaról írják ezt a megtörténtnek állított érdekes esetet: A gyéresi vasuti állomás portása nem valami istenes ember, meg hát foglalkozásánál fogva is keveset járt szegény a templomba s majdnem el is szokott a látásától. Közlebről rávette őt egy katolikus pap és bevitte az istenházába istenítiszteletet hallgatni. A portást azonban — mivel agyon volt fáradva, — a templomi orgona méla bugása hamarosan elaltatta. Csendesben szuszogott s békésen álmodott emberként, amikor az Urfelmatás vékony ezüst csengettyűje megszólal. Portásunk álomban vasuti harangjelzésnek vélte a csilingelést és elkezdett kiabálni: „Virágsvölgy, Apahida, Kolozsvár, Budapest felé tessék beszállani!” A templom áhíttos népe oda volt a csodálkozástól és felköltötte álomból a vasutast, aki amikor felébredt, még mindig kábult álmodozással — a fáma szerint így kiáltott fel, szemeit dörzsölve: „Na, de ennyi utas is rég nem volt a II-od osztályú váróteremben!”

— **Magyar bíró a román újságrókról.** Fél századnál tovább hallgatnia kellett s hallgatott is lovag Puskarai János. Mert hallgatott, olyan karriert futott meg, amely minden magyar bíró vágyainak netovábbja. A legfőbb magyar bírói testület tagja lett. A mikor nyugalomba vonult, már nem tartotta kötelezőnek a hallgatást. Letette az álarcot, amelyet emberöltőn át viselt lemondással s igaz érzéseit vitte a bámuló nyilvánosság elé, amely a megrokkant ember lelkében erős hazafias érzést s őszinte ragaszkodást sejtett a magyar állami eszméhez. S méltán. Aki egy életen keresztül következetes a hazafiságban, arról még föltételezni is bűn, hogy alakoskodik. Lovag Puskarai János nyugalmazott kuriai bíró azonban egyetlen tényével ráfocolt egész életére, egész munkásságára. Nyolcvannegyedik születésnapja alkalmából ötvézer koronás alapítványt tett fogságban sanyalódó magyarországi román újságírók segítésére. Azokat segíti, azokat támogatja, azokat ösztönzi a megkezdett uton való továbbhaladásra, akiket a magyar állami eszme, a magyar állami egység ellen való lázítás juttatott börtönbe — talán éppen az ő ítéletével. A román sajtó természetesen dírtambusokban zengi „a megtért bűnös” nagylelkűségét. Mi nem hiszünk, nem akarunk hisni, a „nagylelkűség” tudatosságában s inkább abban keressük a bolhás magyarázatát, hogy a nyolcvannégy esztendő agastyán nem ura többé elhatározásainak.

— **Új csendő-járásparancsnokság.** Mint hírlök is megbízható forrásból tudjuk Ditró közsegeben a honvédelmi miniszterium a csendőkerületi parancsnokság előterjesztése folytán, új járásparancsnokságot fog felállítani. Indokolja pedig ezt azzal, hogy ezen a vidéken éppen most épül a vasut, a forgalom aránytalanul nagy, s ehhez rendfentartási szempontból is a preventív szemlélyes és nagyon közbiztonsági intézkedések szükségesek, továbbá, hogy sürü lakosság és tűzesebb vérmérsékletű nép lakván Ditrót és környékét a közcsend intenzívebb ellenőrzésre szorul. Nagyon helyes és indokolt az eljárás, csak hogy am ennek nem szabad egy másik járásparancsnokság rovására történnie, — amint hírlök, — s nem szabad ezt Zsedánpataktól elvenni, mert ez olyan vidék s különösen határszéli hely is, hol nemcsak fokozottabb felügyeletre, de hatóságai representálásra is szükség van. De a közigazgatásnak is fontos érdeke, hogy már a fennálló és minden tekintetben bevált intézmény közérdekből és szolgálati érdekből is fennmaradjon. Ezt hozzuk az illetékes hatóság becses tudomására.

— **Öngyilkosság.** Forró Sándor gyergyóalfalvi cipész augusztus 16-án bánatában felakasztotta magát. Már napokkal azelőtt szakadatlanul ivott s valószínű, hogy tette a sok szeszől önkívületi állapotban követte el. Mire ráakadtak, már halott volt.

— **Furcsa távirat.** Egy marhakereskedő a következő táviratot küldötte tisztelőnek: „Holnap minden disznó a pályaudvaron lesz. Önt is elváróm. Én nem mehetek csak holnapra, mert személyvonat ökrököt nem szállít. Marha ára emelkedett, lássa el magát, ha ökrökre van szüksége, gondoljon réám.” Ez a távirat hű szövege, s ebből most már „Kambinálj Bagdá.”

Laptulajdonos és fónunkatárs: Dr. NAGY BÉNYI.

Kerületi képviselőt keres, gazdasági gépeinek árusítására a
„NICHOLSON”
gépgyár részvénytársaság
Budapesten, VI., Váci-ut 17. szám.

Kisküküllömenti saját szüretelt borok
 literje 64 fillértől fölfelé. Asszu bor 2 kor. 40 fill.
 Kapható:
Simon Ede kereskedőnél, Csiktaplocán.

Hölgyek részére nélkülözhetlen legjobb szépitőszér a
Földes-féle Margit Creme.

Páratlan és csodás hatása! Ovakodjunk az utánzásoktól!
 Pár nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtkát (Mitteser) és minden más bőrbajt. Kismiltja a ráncokat és az arcot fehérré, simmává varázsolja, üdit és fiatalít. Ára: kis tégely 1 kor., nagy 2 kor.
Kiváló toilette-cikkek: Margit hölgypor (3 színben) 1 kor. 20 fill. Margit szappan 70 fill. Margit fogpép 1 kor. Margit arcviz 1 kor.
 Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és illatszerekkereskedésben. Postán utánvéttel vagy a pénz előzetes beküldése mellett küldi a készítő:
FÖLDES KELEMEN GYÓGYSZERÉSZ, ARAD.
 Kapható: Gözsy Árpádnál Csikszeredában és Vákár Fivéréknél Gy.-Szentmiklóson.

KERESTETNEK
 az ország minden nagyobb városaiban és községeiben egy most szervezés alatt álló „életbiztosító társaság” részére alkalmas
KÉPVISELŐK
 kik 1000 koronától 10.000 korona évi jövedelemre tehetnek szert, a mennyiben szellemi és anyagi képességgel bírnak. Gyakorlattal bírók előnyben részesülnek. Kellő jártassággal nem bírók díjmentesen be- gyakoroltatnak. Csakis írásbeli ajánlatokat továbbít:
Fischer K. irodája, Budapest, Rákospalota.

Erdélyi friss túró.
 I. min. erdélyi túró 10—100 kgr. Kor. 95.—
 II. " " " " " " " " " " 84.
 I. " " " 2—15 " 1.10
 I. " " " 1/2—1 " 1.30
 Megrendelésnél szállít postafordultával:
Naftali Vilmos,
 túró- és terménykereskedése,
 Balázsfalva (Erdély).

A készlet gyorsabb eladhatása miatt
Caspari Frigyes és Társai, Medgyes,
 (Nagyküküllömege)
FAISKOLÁI
 leszállított áron ajánlják összes faiskolai cikkeit, u. m.: magonc, kömagu és esontár gyümölcsfákat, pöszmété és ribiszke cserjéket, málnákat, földi epret, díszcserjéket, gyümölcsfa-vadonocokat. sövénynek valót, tülevelű fákat, rózsákat.
 Árjegyzék kívánatra bérmentve.

FISCHER ÉS TÁRSA NAGYENYED
 FA ÉS SZŐLŐISKOLÁK

50000 SZILVA.
 100000 LUGASSZŐLŐ OLVÁNY.

150.000 GYÜMÖLCSFA CSEMETE, 1000.000 GYÜMÖLCSFA - ALANY, 1000.000 ÉLŐ SÖVÉNYCSEMETE, SÉTÁNYFAK DISZCERJÉK, RÓZSAK TULEVELŐFAK, STB.
 1000.000 SZŐLŐ OLVÁNY EUROPÁI ÉS AMERIKAI SIMA, ÉS GYÖKERES VESSZŐ. ÁRJEGYZÉK ÉS MIVÉLÉSI UTÁSI-TAS INGYEN.

AZ AGRÁR TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 MAROSVÁSÁRIHELYT.
 FIÓKINTÉZETE: CSIKSZEREDÁBAN.
 Elfogad ez idő szerint takarékbetéteket **5 százalék kamatozás mellett.**
 A 10% főkekakamat-adót az intézet sajátjából fizeti.
 Új perselybetét rendszer. — Szelvény-beváltás.
 Osztálysorsjegyek főelárusító helye. — Előleget ad értékpapírokra és betárolt árukra. — Folyószámlai hitelt nyújt elfogadható biztosítékra.
Az igazgatóság.

A VILÁGHIRŰ KÁSZON-IMPÉRI
RÉPÁTI GYÓGY-ÁSVÁNYVIZ
 kizárólagos elárusítását átvettük s azt naponta friss töltésben házhoz is elszállítva helyben 12 filléért literes üvegekben árusítjuk. Felkérjük a nagyérdemű közönséget, hogy napi szükségletét, mindennap reggel 8 óráig értésünkre adni sziveskedjenek, hogy így a víz hazaszállítását a délelőtt folyamán eszközölhessük. Bármily kevés legyen is a napi szükséglet, kérjük azt csak előjegyeztetni, mert egy palackot is készséggel hazaszállítunk. A forgalom könnyebb lebonyolítása céljából bármilyen ásványvizet kivéve a budai-vizes üveget cserébe visszafogadunk.
 Maradunk kiváló tisztelettel:
Niszel Fivérek, vegyeskereskedése, Csikszeredában.

KÖVÉR GYÖRGY
 GÉPLAKATOS GÉPÁVITÓ MŰHELYE
 CSIKSZEREDÁBAN, KOSSUTH LAJOS-UTCA 382. SZÁM.
 Elvállalok mindennemű komplikált gépek, kerékpárok, varrógépek, záruk, fegyverek és minden a szakmámhoz tartozó javításokat.
Készíték tervrajzokat is épületrácsozatokról.
 Vállalkozom bármilyen gőz-, benzin- és műalmi, valamint fűrészgári-gépek felállítására, azok csapágainak kopás eseténi kiesztérgálására.
 A n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradok kész szolgálattal
KÖVÉR GYÖRGY, GÉPLAKATOS. CSIKSZEREDA.

BOHN M. ÉS TÁRSAI Alapított 1864.
 NAGYKIKINDA ÉS ZSOMBOLYA. Alapított 1864.

Legrégibb, legnagyobb és legjobb telep e szakmában Ausztia-Magyarországon a
BOHN-FÉLE TÉGLAGYÁRAK
 NAGYKIKINDÁN ÉS ZSOMBOLYÁN.
 Ötven millió évenkénti gyártás a csász. és kir. szabad. BOHN-féle biztonsági átfedőeserepekből.
 Vasoxyd természetes vörös színben vagy kátrányozva.
 Gyártmányok: Bohn-féle szabadalmazott biztonsági átfedőeserepek. Legelőkelőbb referenciák. Képes árjegyzék és minták kívánatra ingyen és bérmentve. Legolcsóbb, legszebb tetőzet.
 Zsombolyai gyártmány.

Nyomatott Szvoboda József könyvnyomdájában, Csikszeredában.